

www.unep.org

United Nations Environment Programme
P.O.Box 30552 Nairobi, Kenya
Tel: (254 20) 621234
Fax: (254 20) 623927
E-mail: cpinfo@unep.org
web: www.unep.org

МАНАЙ ДЭЛХИЙН ХАМГААЛАГЧ "ОЗЗИ" ОЗОН

NOU
NATIONAL OZONE UNIT
MONGOLIA

"ОЗЗИ" ОЗОНЫГ ХАЙРЛААРАЙ
"ОЗЗИ" ОЗОН ТАНЫГ
ХАМГААЛДАГ ЮМ ШҮҮ!

**PROTECT OZZY,
OZZY PROTECTS YOU!**

OZZY OZONE
DEFENDER OF OUR PLANET

THIS ISSUE:
**OZZY
FLIES
HIGH!**

МАНАЙ ДЭЛХИЙН ХАМГААЛАГЧ "ОЗЗИ" ОЗОН

OZZY OZONE DEFENDER OF OUR PLANET

ACKNOWLEDGEMENTS

THIS CARTOON BOOKLET WAS DEVELOPED BY UNEP DIVISION OF TECHNOLOGY, INDUSTRY AND ECONOMICS (UNEP DTIE) OZONATION BRANCH UNDER THE MULTILATERAL FUND FOR THE IMPLEMENTATION OF THE MONTREAL PROTOCOL.

ТАЛАРХАЛ

Энэхүү зурагт номыг НҮБ-ын Эдийн засаг, үйлдвэрлэл, технологийн газрын (НҮБ-ын ЭҮТГ) Озоны асуудал эрхэлсэн салбараас Монеаралын протоколыг хэрэгжүүлэх Олон талт сангийн ивээл дор боловсруулан гаргав.

PROJECT MANAGEMENT:
MONIQUE BARBUT, DIRECTOR
RAJENDRA M. SHENDE
HEAD, OZONATION BRANCH.

Төслийн менежмент:
Захирал Моник Барбют
Озоны асуудал эрхэлсэн салбарын
Тэргүүн Ражендра М. Шенде

JAMES CURLIN, INFORMATION MANAGER,
OZONATION BRANCH
ANNE-MARIA FENNER,
INFORMATION OFFICER, OZONATION BRANCH.

Озоны асуудал эрхэлсэн салбарын
Мэдээллийн менежер Жамс Кулин
Озоны асуудал эрхэлсэн салбарын
Мэдээллийн ажилтан
Ана-Мариа Фенер

SARIANNA SALMI,
MEDIA CONSULTANT, OZONATION BRANCH
ROBERT BISSET,
DIVISION OF COMMUNICATIONS AND PUBLIC INFORMATION.

Озоны асуудал эрхэлсэн салбарын
Олон нийтийн мэдээллийн зөвлөх
Сариана Салми
Олон мэдээлэл, харилцаа холбооны
хэлтэс Роберт Биссет

ILLUSTRATOR NIKOS KOUTSIS, WWW.
KOUTSIS.COM

Зураач Нико Коутсис
www.koutsis.com

The Ozzy Ozone character
is a registered trademark of the Government of Barbados.
UNEP would like to thank the Government of Barbados for its
permission to use this character.

The legend of this cartoon is based on the original Ozzy Ozone video
text created by Glenn Norman for Steve Walsh Productions, 2003.

"Оззи" Озоны дүрс нь Барбадосын засгийн газрын
худалдааны бүртгэлтэй болно.

Энэхүү дүрсийг хэрэглэхийг зөвшөөрсөнд
Барбадосын засгийн газарт

НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөрөөс талархал илэрхийлье.
Зурагт номын үйл явдал 2003 онд Глен Норманы Стив Уолиш
бүтээлд зориулан бүтээсэн "Оззи Озон" видео эхээс
сэдэвлэн бүтээлээ.

THIS PUBLICATION IS LINKED TO UNEP'S TUNZA
STRATEGY FOR CHILDREN AND YOUTH.

Уг бүтээл нь НҮБ-ын БОХ-ын хүүхэд,
залуучуудын ТУНЗА стратегитэй
холбогдож байгаа болно.

For more information on UNEP DTIE, please contact:
United Nations Environment Programme
Division of Technology, Industry and Economics.

Нэмэлт мэдээллийн талаар НҮБ-ын БОХ-ийн Эдийн засаг, үйлдвэрлэл,
технологийн газартай харилцана уу:
Нэгдсэн үндэсний байгууллагын байгаль орчны хөтөлбөр
Эдийн засаг, үйлдвэрлэл, технологийн газар

Tour Mirabeau
39/43 Quai Andre Citroën
75739 Paris Cedex 15
FRANCE.

Tel: + 33 1 4437 1450
Fax: + 33 1 4437 1474
E-mail: unep.tie@unep.fr
Web: www.unep.fr

Tel: + 33 1 4437 1450
Fax: + 33 1 4437 1474
Email: unep.tie@unep.fr
Web: www.unep.fr

Ozone National Authority,
Mongolia
Ministry of Nature and Environment
Room 905, Government Building 11
Tel: 312485, Fax: 312320
Email: ozoff@magicnet.mn
Web: www.nou.moneco.org

Англи хэлнээс
орчуулсан:

Д.Дуламсүрэн
А.Гүнжээ
(Монголын ТУНЗА-гийн
гишүүн)

Хянан тохиолдуулсан:
Д-р, проф Ц.Адъяасүрэн

Байгаль орчны яамны Озоны үндэсний албанаас
НҮБ-ын БОХ-ийн Озоны давхаргыг хамгаалах төслийн
дэмжлэгээр хэвлүүлэв.

Хэвлэлийн "Урлах эрдэм"
компанид хэвлэв.

Улаанбаатар 2006 он

© 2005 UNITED NATIONS ENVIRONMENT PROGRAMME

This publication may be reproduced in whole or in part and in any form for educational or non-profit without special permission from the copyright holder, provided acknowledgement of the source is made. UNEP would appreciate receiving a copy of any publication that uses this publication as a source. No use of this publication may be for resale or for any other commercial purpose whatsoever without prior permission in writing from the United Nations Environment Programme.

Disclaimer

The designations employed and the presentation of the material in this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the United Nations Environment Programme concerning the legal status of any country, territory, city or area or its authorities, or concerning delimitation of its frontiers or boundaries. Moreover, the views expressed do not necessarily represent the decision or the stated policy of the United Nations Environment Programme, nor does citing of trade names or commercial processes constitute endorsement.

© НЭГДСЭН ҮНДЭСНИЙ БАЙГУУЛЛАГЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХӨТӨЛБӨР 2005

Энэхүү бүтээлийн эх сурвалжид талархал илэрхийлээд зохиогчийн тусгай зөвшөөрөлгүйгээр ашигын бус зорилгоор эсвэл сургалтын хэлбэрээр хэсэгчлэн буюу бүрэн эхээр нь дахин хэвлэхийг зөвшөөрнө. НҮБ-ын БОХ-оос урьдчилан зөвшөөрөл авалгүйгээр худалдах эсвэл дахин худалдах зорилгоор ашиглахыг зөвшөөрөхгүй.

WELL, I NEED TO GO BACK TO WORK, BUT I WILL NEED YOUR SUPPORT.

За, би ажил руугаа буцах хэрэгтэй боллоо, гэвч надад та бүхний дэмжлэг туслалцаа хэрэгтэй байх болно шүү.

TELL YOUR FRIENDS AND FAMILY HOW IMPORTANT IT IS TO PROTECT OUR OZONE LAYER.

Гэр бүлийнхэн, найз нөхөддөө озоны давхаргыг хамгаалах нь ямар чухал болохыг дамжуулж хэлээрэй

THANKS OZZY! WE WILL HELP YOU AND TELL EVERYONE!

Гялайлаа, Оззи! Бид чамд туслана, хүн бүхэнд дамжуулан хэлэх болно!

EVERYONE AROUND THE WORLD CAN MAKE A DIFFERENCE--

Дэлхий дээрхи хүн бүр өөрсдийнхөө эрүүл энхийн төлөө ямар нэгэн өөрчлөлтийг хийж чадна.

--BECAUSE, WHEN IT COMES TO PROTECTING OUR PLANET EARTH...

Яагаад гэвэл энэ нь гараг дэлхийнхээ озоны давхрагыг хамгаалснаар биеллээ олох юм.

EVERY ACTION COUNTS!

Та бүхний идэвхитэй үйлдэл бүхэн эрхэм чухал шүү!

THE SUN IS A FLAMING STAR FULL OF BURNING HOT GASES. ITS HEAT MAKES LIFE ON EARTH POSSIBLE BUT ALONG WITH ITS WARMTH COMES--

Нар бол халуун төөнөгч хийгээр дүүрмэл гэрэлтэгч од юм. Түүний халаалт газар дэлхий дээрх амьдралыг тэтгэж байдаг ч түүний хамтаар дулаан ялгаруулдаг ажээ--

OOPS!

ПӨӨХ!

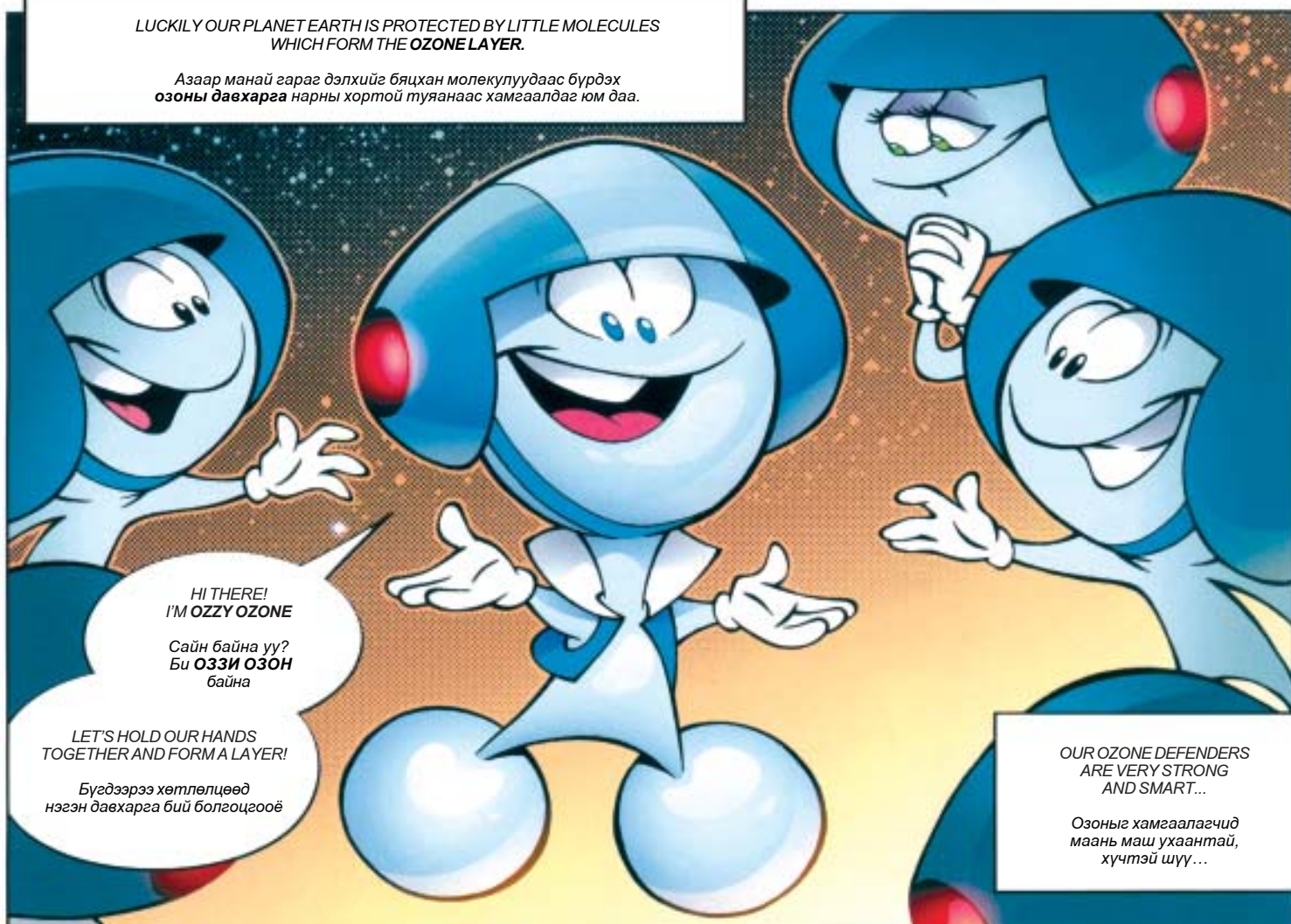
AGRRR!

--DEADLY ULTRA VIOLET RAYS, THE UVS, THAT HARM ALL LIFE ON OUR PLANET... PEOPLE, ANIMALS, PLANTS.

--Хортой хэт ягаан туяа, хэт ягаан туяанууд нь хүн, амьтан, ургамал ... манай гарагын бүхий л амьдралд хор хөнөөлтэй.

LUCKILY OUR PLANET EARTH IS PROTECTED BY LITTLE MOLECULES WHICH FORM THE OZONE LAYER.

Азаар манай гараг дэлхийг бяцхан молекулуудаас бүрдэх **озоны давхарга** нарны хортой туяанаас хамгаалдаг юм даа.

HI THERE!
I'M OZZY OZONE

Сайн байна уу?
Би **ОЗЗИ ОЗОН**
байна

LET'S HOLD OUR HANDS
TOGETHER AND FORM A LAYER!

Бүгдээрээ хөтлөлцөөд
нэгэн давхарга бий болгоцгоёе

OUR OZONE DEFENDERS
ARE VERY STRONG
AND SMART...

Озоныг хамгаалагчид
маань маш ухаантай,
хүчтэй шүү...

ГАР ГАРААГАА
БАРИЛЦААД

CLAP

THEY LET THE SUN'S LIFE-GIVING WARMTH IN,
WHILE KEEPING THE DEADLY UVS OUT...

Хортой хэт ягаан туяа гадагшлахдаа амьдрал тэтгэгч
нарны дулааныг ялгаруулдаг гэнэ.

TELL YOUR FRIENDS, SISTERS
AND BROTHERS TO PROTECT THEMSELVES FROM
THE SUN WHEN THEY ARE OUTDOORS.

Ах, эгч, найз нөхөддөө гадаа байх үедээ өөрсдийгөө
нарнаас хамгаалж байхыг зөвлөөрэй.

ASK YOUR PARENTS TO CHOOSE
OZONE FRIENDLY PRODUCTS.

Аав, ээжээсээ **озонд халгүй** бүтээгдэхүүн
сонгон хэрэглэж байхыг шаардаарай.

ONLY YOU HUMAN
BEINGS CAN MAKE A DIFFERENCE
TO SAVE THE OZONE LAYER.

Зөвхөн хүн та л озоны давхаргаа өөрийнхөө
төлөө хамгаалж, өөрчлөлт хийж чадна

PLEASE HELP OZZY IN
PROTECTING US AND ALL
NATURE, TOO.

Биднийг, өөрийгөө бас бүх
байгаль ертөнцийг хамгаалахад нь
Оззид туслаарай.

YOU CHILDREN ARE PARTICULARLY IN DANGER BECAUSE UV DAMAGE NOW COULD GIVE YOU CANCER LATER.

Нар ялангуяа таны хүүхдүүдэд аюултай. Яагаад гэвэл нарны хэт ягаан туяаны одоогын аюул нь хожимоо хавдар үүсгэж болно.

PROTECT YOUR SKIN WITH CLOTHES COVERING YOUR ARMS AND LEGS.

Гар, хөлөө бүрэн халхалсан хувцасаар арьсаа хамгаалж байгаарай

WEAR A HAT TO COVER YOUR HEAD AND SUNGLASSES TO PROTECT YOUR EYES.

Нарны том малгай өмсөж, нарны шил зүүж нүдээ хамгаалж байгаарай.

STAY INSIDE WHEN THE SUN IS HIGH UP IN THE SKY. ALWAYS TRY TO STAY IN THE SHADE.

Үдийн нар голлож байх үед дотор бай. Үргэлж сүүдрэвчид байхыг хичээгээрэй.

AND USE SUNSCREEN IF YOU HAVE IT.

Бас нарнаас хамгаалах тос танд байвал хэрэглээрэй.

OH-OH!
пөөх-пөөх

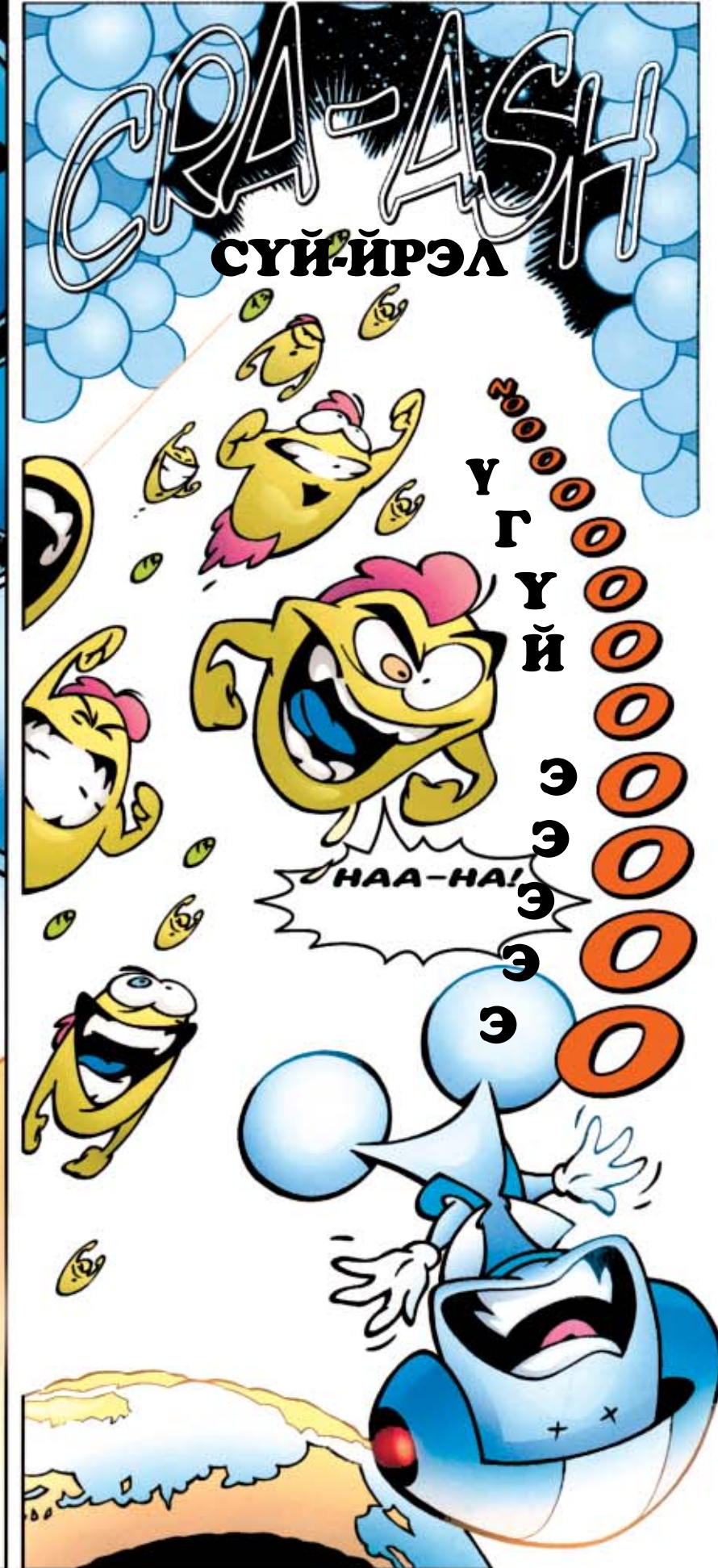
CFCs!
ХФН-үүд!
(ФРЕОН!)

OSZY AND HIS FRIENDS HAVE TO WATCH OUT ALSO FOR A DANGER COMING FROM EARTH...

Оззи болон түүний нөхдөд газар дэлхийгээс аюул айсууг бас сануулах хэрэгтэй юм шүү...

CFCs ARE CHEMICALS THAT DESTROY THE OZONE LAYER AND EVEN MAKE A HOLE IN IT.

Фреон буюу Хлортфторт нүүрстөрөгчүүд (ХФН) нь озоны давхаргыг сүйтгэдэг бөгөөд бүр түүнийг цоолдог гээч

CRA-ASH
СҮЙ-ЙРЭЛ

У
Г
Ү
Й

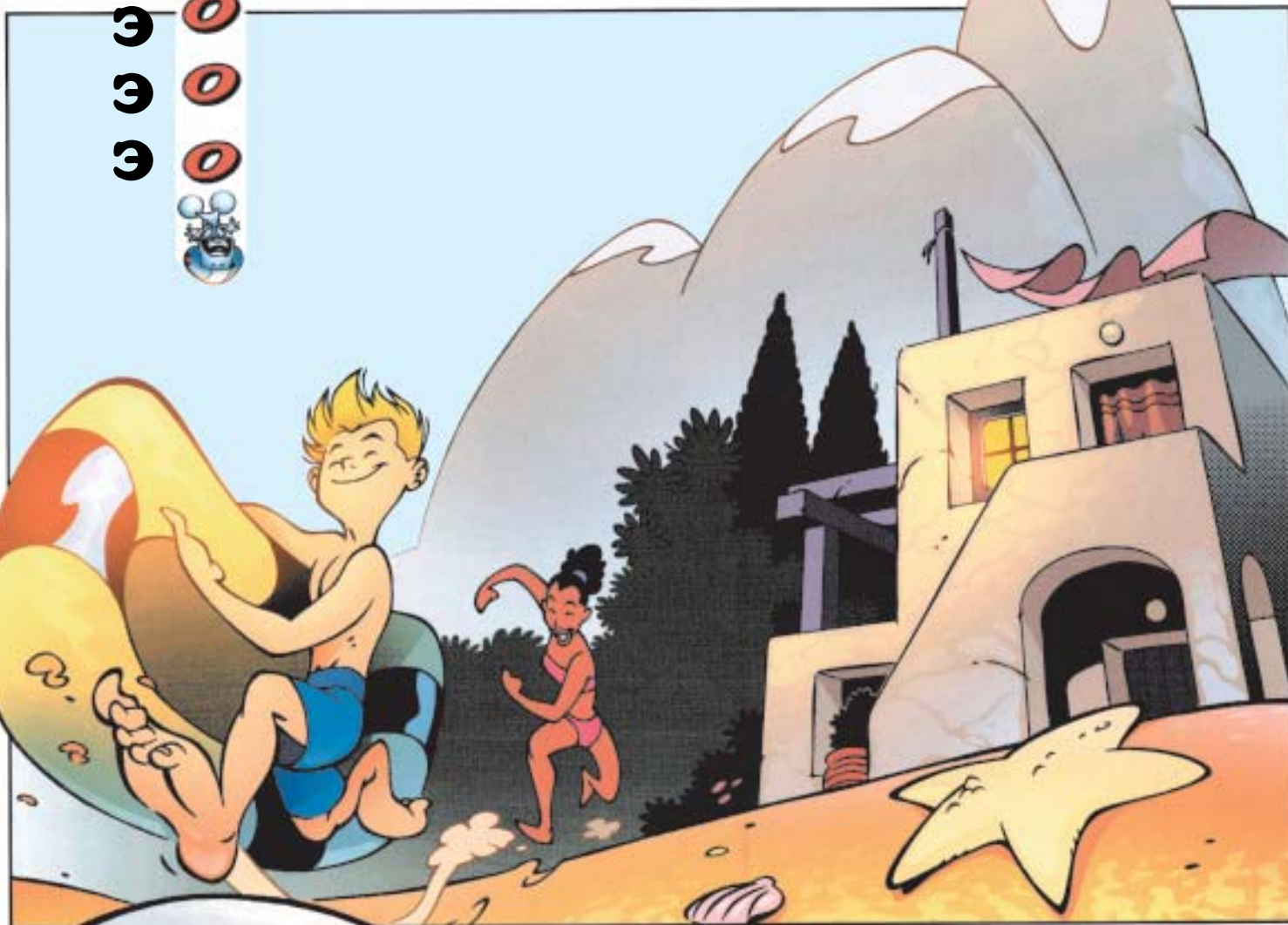
НАА-НА!

Э
Э
Э
Э
Э

DOWN ON EARTH, ON
A BEAUTIFUL ISLAND, A WARM SUMMER DAY IS
DAWNING...

Манай дэлхийн үзэсгэлэнт нэгэн арал дээр зуны налгар дулаан сайхан өдөр
эхэлж байна...

ALL LIVING BEINGS ARE ENJOYING
THE GLORIOUS SUN...

Гайхалтай сайхан наранд амьтай бүхэн баясан байна.

UV RAYS NOT ONLY BURN BUT ALSO
WRINKLE YOUR SKIN AND MAKE YOU
LOOK LIKE YOU ARE 100 YEARS OLD!

Хэт ягаан туяа нь түлэх төдийгүй
бас арьсыг тань үрчийлгэж таныг
100 настай юм шиг л харагдуулдаг!

THEY CAUSE CATARACTS IN YOUR EYES
AND THIS CAN LEAD TO BLINDNESS!

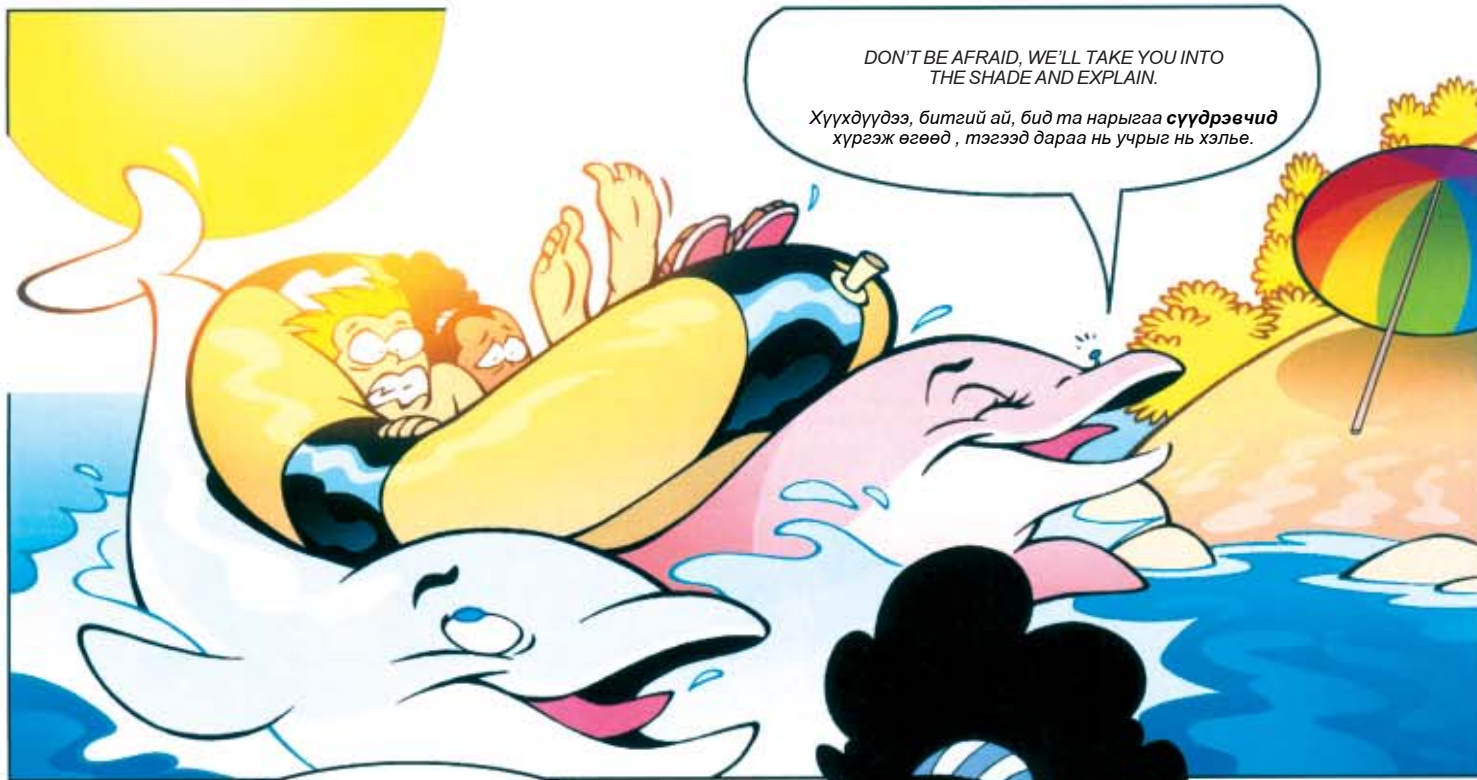
Нүдний чинь болорыг цайлгаж улмаар
сохроулж болно шүү!

THEY CAN WEAKEN YOUR BODY'S
RESISTANCE TO DISEASES AND
YOU CAN GET SICK MORE
EASILY.

Хэт ягаан туяа биеийн тань
өвчин эсэргүүцэх чадварыг
сулруулж, та амархан
өвчилөмтгий болно.

DON'T BE AFRAID, WE'LL TAKE YOU INTO THE SHADE AND EXPLAIN.
Хүүхдүүдээ, битгий ай, бид та нарыгаа сүүдрэвчид хүргэж өгөөд, тэгээд дараа нь учрыг нь хэлье.

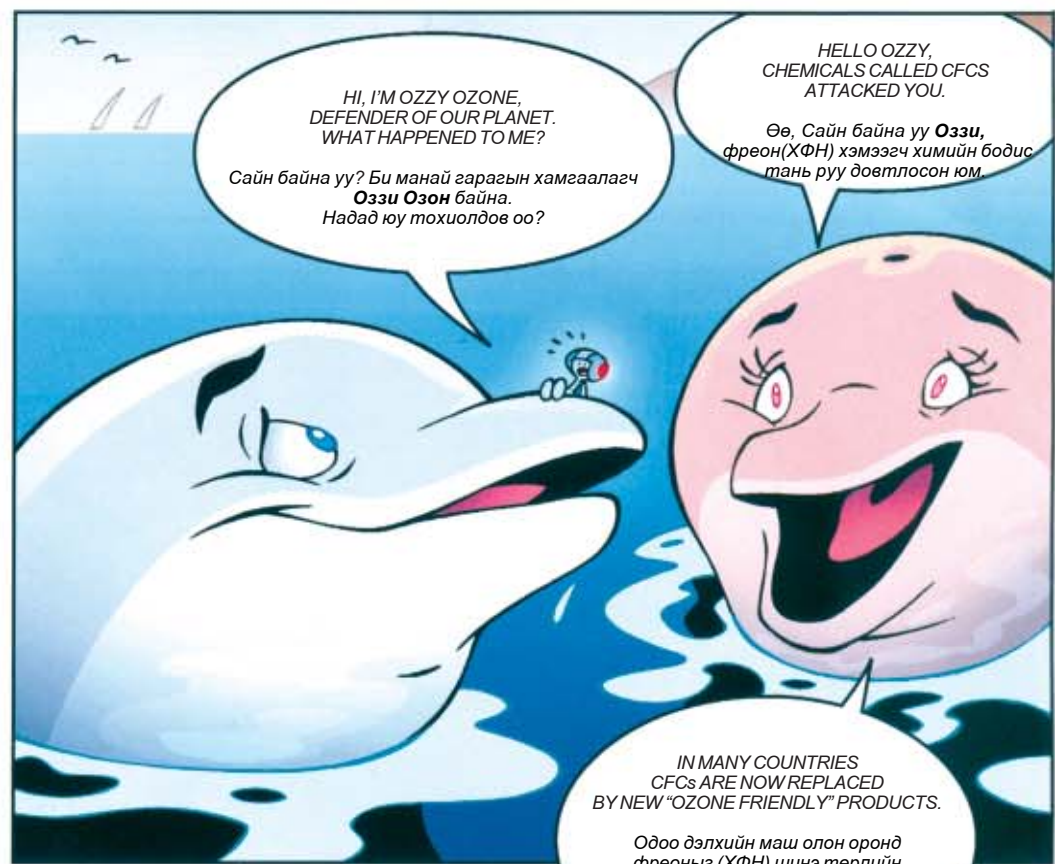
YOU CAN HAVE FUN IN THE SUN BUT YOU MUST PROTECT YOURSELVES.
Та наранд зугаацаж, цэнгэж болох ч өөрийгөө нарнаас бас хамгаалах ёстой.

GETTING TOO MUCH SUN CAN HURT YOU.
Наранд хэт удаан байх нь таны эрүүл мэндэд хор учруулж болно шүү.

?!?

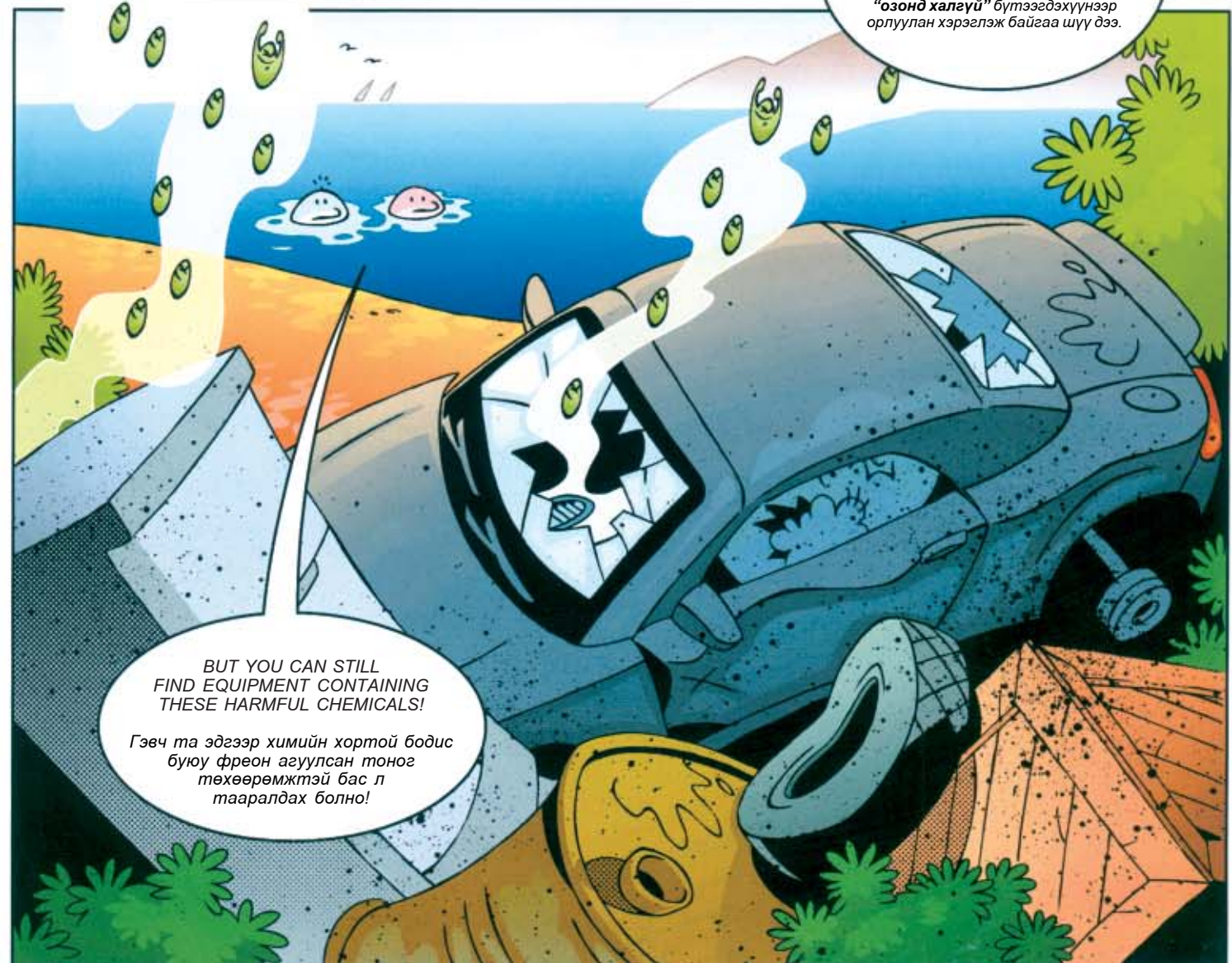
BOMP

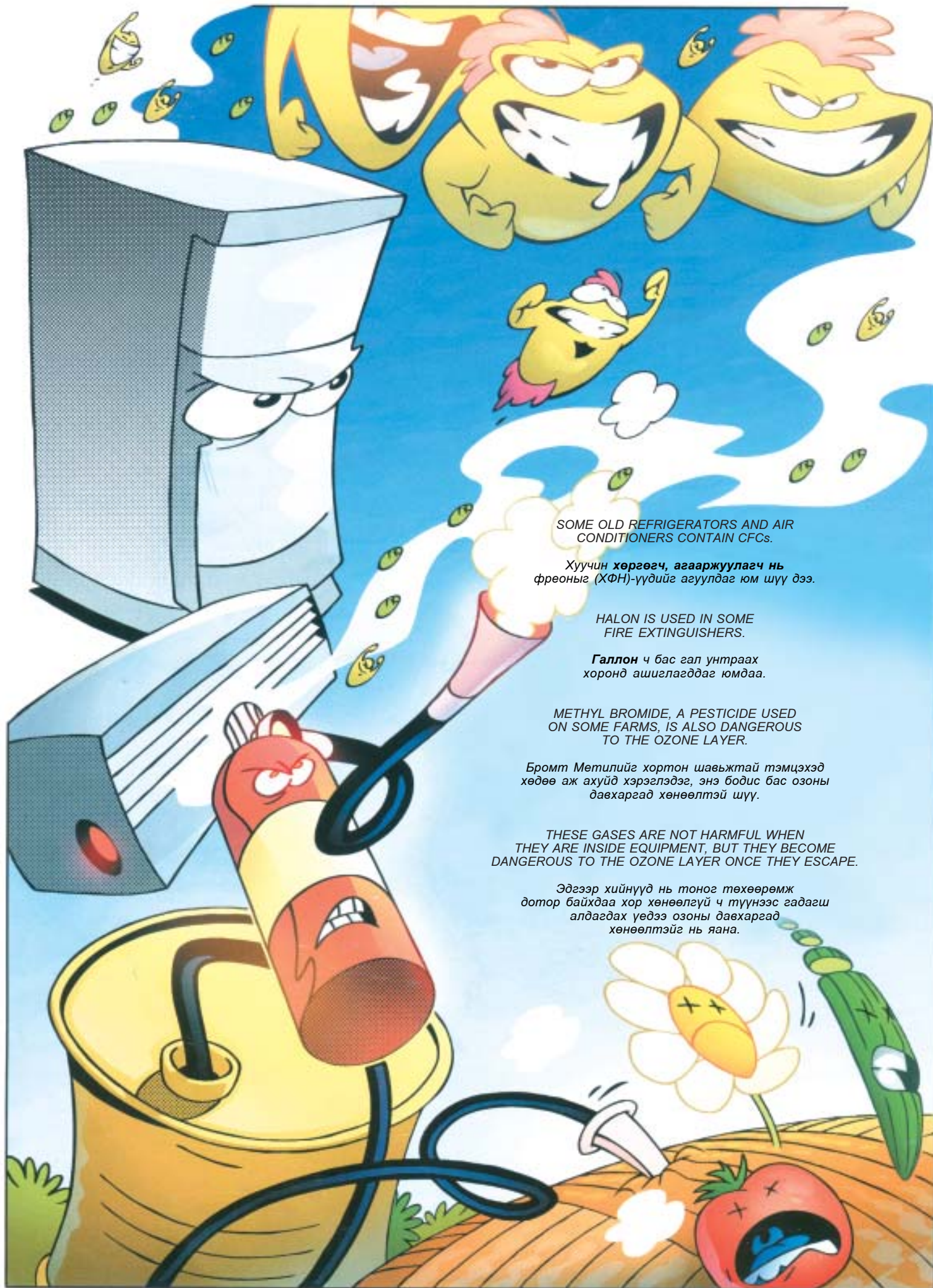
HI, I'M OZZY OZONE, DEFENDER OF OUR PLANET. WHAT HAPPENED TO ME?
Сайн байна уу? Би манай гарагын хамгаалагч Оззи Озон байна. Надад юу тохиолдов оо?

HELLO OZZY, CHEMICALS CALLED CFCs ATTACKED YOU.
Өө, Сайн байна уу Оззи, фреон(ХФН) хэмээгч химийн бодис тань руу довтлосон юм.

IN MANY COUNTRIES CFCs ARE NOW REPLACED BY NEW "OZONE FRIENDLY" PRODUCTS.
Одоо дэлхийн маш олон оронд фреоныг (ХФН) шинэ төрлийн "озонд халагч" бүтээгдэхүүнээр орлуулан хэрэглэж байгаа шүү дээ.

BUT YOU CAN STILL FIND EQUIPMENT CONTAINING THESE HARMFUL CHEMICALS!
Гэвч та эдгээр химийн хортой бодис буюу фреон агуулсан тоног төхөөрөмжтэй бас л тааралдах болно!

SOME OLD REFRIGERATORS AND AIR
CONDITIONERS CONTAIN CFCs.

Хуучин хөргөгч, агааржуулагч нь
фреоныг (ХФН)-үүдийг агуулдаг юм шүү дээ.

HALON IS USED IN SOME
FIRE EXTINGUISHERS.

Галлон ч бас гал унтраах
хоронд ашиглагддаг юмдаа.

METHYL BROMIDE, A PESTICIDE USED
ON SOME FARMS, IS ALSO DANGEROUS
TO THE OZONE LAYER.

Бромт Метилийг хортон шавьжтай тэмцэхэд
хөдөө аж ахуйд хэрэглэдэг, энэ бодис бас озоны
давхаргад хөнөөлтэй шүү.

THESE GASES ARE NOT HARMFUL WHEN
THEY ARE INSIDE EQUIPMENT, BUT THEY BECOME
DANGEROUS TO THE OZONE LAYER ONCE THEY ESCAPE.

Эдгээр хийнүүд нь тоног төхөөрөмж
дотор байхдаа хор хөнөөлгүй ч түүнээс гадагш
алдагдах үедээ озоны давхаргад
хөнөөлтэйг нь яана.

OH, NO!

Пээ, үгүй шүү

THOSE KIDS ARE
IN DANGER OF GETTING
TOO MUCH SUN.

Хүүхдүүд наранд хэт их
байх нь аюултай шүү

WE HAVE
TO HELP THEM!

Бид тэдэнд туслах
хэрэгтэй!